

Ärikeeel on korrastamata

Reklaamitekstides pruugitakse visalt terminit maaletooja. Kes see selline on? Termin on tõlgitud otse samatähenduslikust soomekeelsest sõnast *maahantuoja*.

Keeletundja teab, et selle sõna vaste eesti keeles on importöör, importija ehk sissevedaja. Nüüd siis veel neljas sünonüüm. Kas ei ole palju ühe lihtsa sõna jaoks? Maaletooja tähendab ju üldisemalt ja peamiselt millegi veest välja toojat. Importija on see, kes veab midagi sisse.

Analüüsides sama sõna soomekeelset antonüümi *maastaviejä*, saame vasteks eksportööri, eksportija, väljavedaja. Sõnasõnalises tõlkes oleks vaste maaltviija. Seda sõna aga Eestis (veel) millegipärast ei kasutata.

Aastaid tagasi oli soome sõna *jälennyyjä* otsetõlkes kasutusel, ent taibati viga ära parandada ja vale jällemüüja asemel ilmus keelepruuki korrektne edasimüüja.

Miks kasutatakse lõpplaos või lõppsadama märkimiseks sõna terminal, keelepärasem oleks terminal ja rõhkki esimesel silbil, nagu eesti keeles peab. Väljakujunenud termini andit paralleelkujuna loen ärikirjas hoopis andiit, või oli see trükiviga?

Selgeks tuleks ka vaielda sünonüümid imidž, imago, ka imaago või hoopis kuvand. Või kõlbavad kõik?

Eesti ärikeeel on üldiselt korrastamata. Vähemalt laiema kasutajaskonna jaoks. Erialakirjandust sirvides on

TEA toimetaja

Vahur
Raid

KEELEKOMMENTAAR

näha, et ühtteist on, ent see kirjandus on laiemale kasutajaskonnale kättesaamatu. Eesti majandusteoreetikud on mõelnud välja palju uusi termineid, mille sisust ei saa aru ilma seletava sõnaraamatuta. Need terminid on vähemalt esialgu jäänud tarkade raamatute kaante vahele. Püstitähdas on tõlkijad, kelle vajadus korrektsete terminite järele päev-päevalt kasvab. Korrastagem siis alguseks lihtterminid.

Pakkumus, hüvitis ja sooritis

On veel kolm laia levikuga sõnasõlme, mida tasub lahti (h)arutada. Neid pruugitakse äriilmas ja ajakirjanduses vigaselt iga päev. Loeme kuulutustekstis, et pakkumised millegi kohta tuleb esitada telefonil teatud pävaks. Miks nii? On ju pakkumistegevuse tulemus pakkumus.

Seega sisuline ja konkreetne pakku-

misettepanek on teatavasti pakkumus ehk võõrapärasemalt ofert (soome keeles *tarjous*). Hinnapakkumise tulemuseks saab olla hinnapakkumus (inglisekeelne *bid*). Võtkem näitena verbi taotlema. Ei ütle ju keegi, et taotlemissed esitada tähtjaks, vaid taotlused tuleb esitada õigeaegselt.

Kohutav laevaõnnetus, mis puudutas otse või kaudselt pea kogu maailma, on toonud endaga kaasa kaotuste hüvitamisprobleemid. Leheartiklistest loeme, et kahjukannatajale nõustuti maksma hüvitust. Kahju kompenseeritakse ikka kahju—ehk hüvitustasu ehk hüvitise näol.

Analoogia tõttu ei kasutata ka sõna sooritis. Sooritamine ja sooritus on tegevus. Selle tegevuse tulemus, mis on enamuses mõõdetav (näiteks käive, läbimüük, toodang) on sooritis (soome keeles *suorite*).

Kahtluse korral sõnakasutuses tuleb sõnu analüüsida, tuletada, võrrelda, toetuda intuitsioonile. Üllatav, et emakeele grammatikareeglid pärast koolipinki nii ruttu ununevad. Eesti keel on sõnavaralt rohkem kui rikas. Kasutagem siis seda õigesti. Kui vaja, mõelgem välja uusi, eriti erialatermineid.

Ärisõnavara oli päris piisav juba enne viimast sõda. Seda tuleb kasutada ka praegu, küll väikeste korrektiividega. Kas praegune noor ärimees teabki, kes on näiteks angrookaupleja?